

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Гринкевич Світлана Степанівна,
доктор економічних наук, доцент;

Ляш Ольга Ігорівна,
доктор економічних наук, професор

Конкретизовано в загальних виявах основні види економічних систем і досліджено еволюцію формування інформаційної економіки. Виокремлено характерні ознаки інформаційної економіки. Визначено пріоритетність розвитку інформаційної економіки на найвищому рівні управління в Україні.

Ключові слова: економічна система, інформаційне суспільство, інформаційна економіка.

Сучасні тенденції економічної трансформації та динамічного формування загального інформаційного простору супроводжуються поглибленням соціальних протиріч, що негативно позначається на відтворенні ресурсного потенціалу держави й зумовлює посилення наукового інтересу до проблем забезпечення збалансованого розвитку та продуктивного використання потенціалу країни в умовах становлення інформаційної економіки в контексті дотримання соціальних та економічних інтересів людини та суспільства.

Актуальність проблеми розвитку інформаційної економіки посилюється тим, що за відсутності відповідного теоретико-методологічного забезпечення вплив держави на зазначені процеси відбувається фрагментарно й хаотично. Як наслідок, в економіці та соціальній сфері накопичуються негативні явища й тенденції, що виявляються в деформаціях суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації в країні та інформаційній дезорієнтації використання й розвитку ресурсного потенціалу України.

Системним дослідженням становлення інформаційної економіки присвячено праці А. Чухна, Л. Мельника, Б. Мізюка, В. Андрущенка, Б. Новікова, В. Павлова, Н. Апатової, Л. Федулової, Є. Ніколаєва, В. Семиноженка та ін.

Однак наявні фундаментальні дослідження фокусуються на окремих основних проблемах сутності інформаційної економіки з урахуванням її ресурсів, продукту й аспектів, пов'язаних із використанням інформації та інноваційних знань у межах формування інформаційного простору. Разом з тим питання виокремлення теоретико-методологічних основ дослідження розвитку інформаційної економіки в контексті еволюції поглядів на економічні категорії, що детермінують формування такого типу економічної системи з урахуванням закономірностей того чи іншого етапу розвитку людства,

потребують подальших наукових досліджень. Зазначене зумовлює актуальність теми й мету дослідження.

Метою статті є обґрунтування теоретико-прикладних засад визначення пріоритетів, передумов і характерних рис становлення інформаційної економіки в економічній системі України.

Загальновідомо, що для виокремлення теоретико-методологічних основ дослідження розвитку інформаційної економіки важливо простежити еволюцію поглядів на економічні категорії, що детермінують формування такого типу економічної системи з урахуванням закономірностей того чи іншого етапу розвитку людства. Так, погляди різних вчених на основні етапи розвитку людства найбільш повно відображають теорії стадійності. У цьому контексті важливим є розподіл економічних систем відповідно до рівня розвитку продуктивних сил, наведений у працях таких відомих економістів, як У. Ростоу, Дж. Гелбрейт, Р. Арон, С. Коваль.

Розглядаючи суть економічної системи, ми дотримуємося класичного розуміння, представленого в широко відомій праці «Економікс» Кемпбелла Р. Макконнелла і Стенлі Л. Брю, згідно з яким економічна система – це конкретний набір інституційних структур і координуючих механізмів. Основною її властивістю є історичність, адже вона функціонує й розвивається, переживає періоди виникнення і становлення, занепаду й загибелі. Засновник теорії стадій економічного зростання американський економіст У. Ростоу виокремлює п'ять видів економічних систем (рис. 1).

Отже, економічні системи зазнали значної еволюції у своєму розвитку і розмежовуються відповідно до способів суспільного поділу праці та його організації, форм власності, видів координації елементів системи тощо. Варто зазначити, що у світовій науковій думці сформувалися

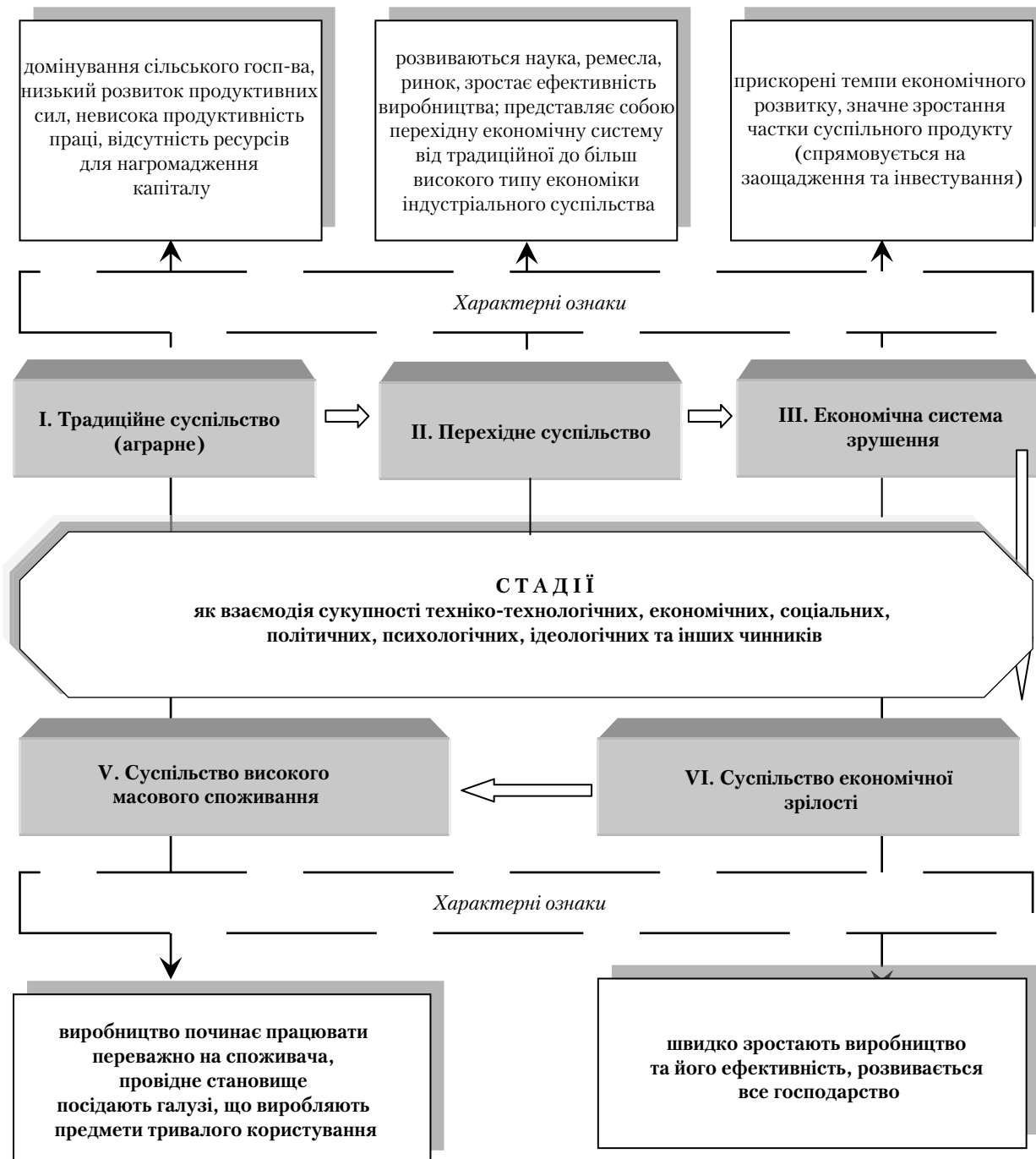

Рис. 1. Еволюція економічних систем згідно зі стадіями економічного зростання за Р. Ростом*

*Складено авторами.

різні погляди щодо розмежування економічних систем на види.

Ми дотримуємося тверджень американських учених Д. Белла та Е. Тоффлера про розподіл економічних систем на доіндустріальне (у тому числі аграрне), індустріальне й постіндустріальне суспільство, причому інформаційне суспільство, у межах якого формується інформаційна економіка, є вищою стадією розвитку суспільства постіндустріального. Конкретизуємо в загальних проявах основні види економічних сис-

тем, згідно з якими простежуватимемо еволюцію формування інформаційної економіки.

Так, етап доіндустріального суспільства формує суспільство первіснообщинне (первинна, архаїчна формація, що характеризується загальною власністю на засоби виробництва, колективною працею і споживанням, низьким рівнем розвитку виробничих сил) та суспільство аграрне (суспільство, що характеризується переважанням сільськогосподарського підприємництва, незначним розвитком чи відсутністю про-

мисловості, слабкою диференціацією і переважанням сільського населення) [1, с. 187–188].

У доіндустріальному суспільстві основним виробником є не людина, а природа. Індустріальне суспільство – тип суспільства, у якому в національній економіці домінує промисловість. Воно характеризується концентрацією виробництва й населення, урбанізацією, змінами соціальної, професійної, кваліфікаційної та інших структур, розвитком державної і промислової бюрократії, системою цінностей, орієнтованою на ефективність і раціональність.

Постіндустріальне суспільство – це:

1) суспільство, в якому на основі нових технологій (переважно інформаційних) відбувається різке зростання випуску продукції, здійснюється перехід від товаровиробничої до економіки послуг, вводяться елементи планування і контролю над технологічними змінами. У соціальній структурі збільшується кількість зайнятих у сфері послуг, формуються нові еліти (технократи, сцієнтисти);

2) інформаційне суспільство (інформаційна економіка).

Автор теорії постіндустріального суспільства, американський учений, доктор філософії Д. Белл у своїй праці «Грядущее постиндустриальное общество: опыт социального прогнозирования» зазначає, що дефініція постіндустріального суспільства більш влучно відображає формаційний перехід від старих суспільних відносин, які були засновані на формах власності, сконцентрованих у руках незначної когорти осіб, і буржуазній культурі, що базувалася на принципах економії в задоволенні потреб особистості, до нових суспільних відносин, що відображають, на нашу думку, подальше формування інформаційної економіки, демократизацію владних повноважень,

створення найбільш сприятливих умов для розвитку людини [2].

В енциклопедії за редакцією В. Мочерного зазначено, що посткапіталістичне суспільство в разі відмови від формаційного підходу доцільніше називати суспільством інтелектуальних власників [3, с. 535]. Теорія постіндустріального суспільства визначає, що становлення такого суспільства є еволюційним процесом, у результаті якого індустріальний світ не руйнується, а швидше, збагачується додатковими рисами та властивостями [4, с. 496]. Базові положення цієї теорії наведено на рис. 2.

Варто зауважити, що сучасне постіндустріальне суспільство цілком ґрунтується на продукуванні, засвоєнні та використанні життєзберігаючих знань, основним творцем яких є людина, яку ще від часів зародження економічної науки визначають як основне багатство нації. У зв'язку з цим досить часто в дослідженнях соціоекономічного спрямування за умов розвитку постіндустріального суспільства простежується виокремлення такого важливого процесу, як гуманізація економіки. Зокрема, М. Савіна визначає його як створення гармонії розвитку і виявів здібностей людини, утвордження її блага як критерію оцінювання суспільних відносин у системі «навколишнє середовище» на основі оптимізації розвитку й використання продуктивних сил суспільства та навколишнього середовища соціуму. Гуманізація економіки має бути спрямована насамперед на розширення сфери свободи людини завдяки більш гуманному ставленню як до природи, так і до інших суб'єктів, на ліквідацію причин деградації, захист і вдосконалення середовища проживання людини. Гуманізація економіки сприяє підвищенню творчої змістовності, привабливості,

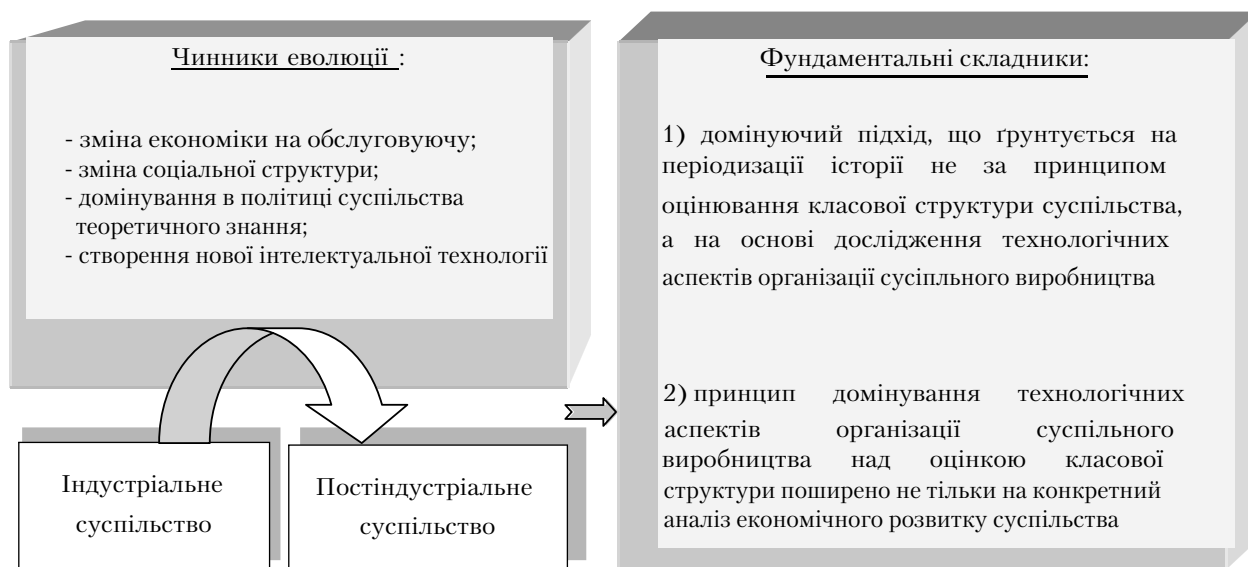

Рис. 2. Базові положення теорії постіндустріального суспільства Д. Белла з урахуванням еволюційного підходу до становлення інформаційної економіки

зростанню продуктивної сили праці [5, с. 164, 166]. Отже, центральним суб'єктом у постіндустріальному суспільстві є людина у взаємовідносинах із суспільством і навколишнім середовищем, що стане основоположним постулатом у наших твердженнях щодо підходів до розгляду трудового потенціалу в сучасних реаліях. Людина за таких умов не просто ресурс суспільства, а основа всіх змін як у політичному житті, так і в умовах життя населення. Це доводить також В. Іноземцев, на думку якого основним джерелом сучасного прогресу є вже не взаємодія людини і природи, а внутрішній розвиток особистості, можливість її самовираження, продукування знань, спроможних змінити не тільки навколишній світ, а й, що найважливіше, її оточення [6].

Англійський учений У. Мартін у своїх працях доводить, що інформаційне суспільство є вищою стадією розвитку індустріального суспільства [7, с. 14–15]. На думку Д. Лайона, інформаційне суспільство виражає ідею нової фази в історичному розвитку передових країн, тобто не прихід «постіндустріального» суспільства, а створення нового соціального зразка, що є результатом «другої індустріальної революції», яка ґрунтується переважно на мікроелектронній технології. Поняття інформаційного суспільства звучить як обнадійлива нота посеред настрою загальної рецесії [8, с. 362–363]. Натомість Л. Мельник ототожнює інформаційне суспільство з постіндустріальним і розглядає його як:

1) соціально-економічну формацію, в якій виробництво і споживання інформації є основою економічної системи та соціальної структуризації суспільства;

2) глобальний економіко-політичний, антропо-соціальний і технологічний проект, що передбачає керований цивілізаційний перехід до світового суспільного порядку, за якого панівну роль в усіх сферах життя відіграватиме система масових комунікацій, реалізована за допомогою комп'ютерних телекомунікаційних технологій, у тому числі технологій інтернету [9, с. 111].

Досить дискусійним положенням є ототожнення більшістю науковців понять «інформаційне суспільство» та «інформаційна економіка». На нашу думку, це не зовсім коректно, оскільки економічна система є елементом суспільної структури, відповідно інформаційна економіка є одним із компонентів інформаційного суспільства. Проте інформаційна економіка формується в межах інформаційного суспільства і відображає всі його сутнісні характеристики.

Очевидно, що головним виробничим ресурсом в інформаційній економіці є не традиційні промислові виробництва, а інформація. Тому важливо зазначити, що роль інформації в економіці такого типу полягає в пришвидшенні передачі повідомлень, зв'язку, більш ефективно-

му поширенні масиву даних, швидкому розповсюдженні електронних комунікацій у фінансовому секторі та автоматизації ручної праці. Водночас порівняння критеріїв економічного, технологічного, особистісного та іншого характеру дало змогу простежити взаємозумовленість процесів еволюції людства, зокрема взаємозв'язку параметрів, що характеризують ринки праці з іншими сферами людської діяльності. Отже, визнання інформації найважливішим економічним ресурсом дозволило сформувати нову парадигму становлення економіки інформаційного типу.

Концепції й теорії щодо інформаційної економіки відображають сциентичний напрям, згідно з яким наукові знання є найвищою культурною цінністю й визначальним чинником орієнтації людини у світі. До них належать теорії інформаційного суспільства, теорія інформаційної економіки, теорія постіндустріального суспільства, теорія суспільства знань, «економіки знань», підприємницької економіки; технократичні й технологічні концепції, теорія електронного суспільства, модернізаційні теорії тощо.

Основи теорії інформаційного суспільства були закладені такими видатними американськими вченими, як Д. Белл (1919), З. Бжезинський (1928) і Е. Тоффлер (1928). Погляди вчених за цим напрямом підкреслювали еволюційність переходу людства до нового типу його розвитку, що базується на засадах домінування інформації та знання. Поява теорії інформаційної економіки є результатом розвитку інформаційного суспільства, між якими існує тісний зв'язок. При цьому теорію інформаційного суспільства вважають методологічною основою теорії інформаційної економіки, а теорію інформаційної економіки – складовою частиною теорії інформаційного суспільства.

Сьогодні існують різні інтерпретації терміна «інформаційна економіка», які залежать від погляду конкретного дослідника та способу дослідження. Разом з тим найпоширенішим є розуміння інформаційної економіки як такої фази розвитку суспільства, в якій головними продуктами виробництва є інформація та знання, а відмінними рисами є збільшення ролі інформації та знань у житті суспільства, зростання частки інформаційних комунікацій, продуктів і послуг у ВВП, створення глобального інформаційного простору, де відбувається ефективна інформаційна взаємодія людей, зокрема й завдяки їх доступу до світових інформаційних ресурсів і споживанню відповідних інформаційних продуктів і послуг [10].

Важливо, що споживання інформаційних продуктів, на відміну від споживання матеріалів чи енергії, яке спричиняє збільшення ентропії у Всесвіті, сприяє зменшенню ентропії, зростанню рівня знань та підвищенню організованості в на-

вколишньому середовищі. Крім того, інформація та знання у процесі споживання не знищуються і не зникають як матеріальні блага, а можуть морально застаріти й вийти зі сфери споживання [11].

З огляду на наведені міркування інформаційну економіку можна трактувати як окремий сектор національної економіки, де створюється інтелектуальний продукт (у вузькому сенсі), та як тип економічної системи, у якому центральне місце відведено галузям, що створюють інтелектуальний продукт і визначальним чином впливають на функціонування всіх інших галузей (у широкому сенсі). Характерні ознаки інформаційної економіки наведено на рис. 3.

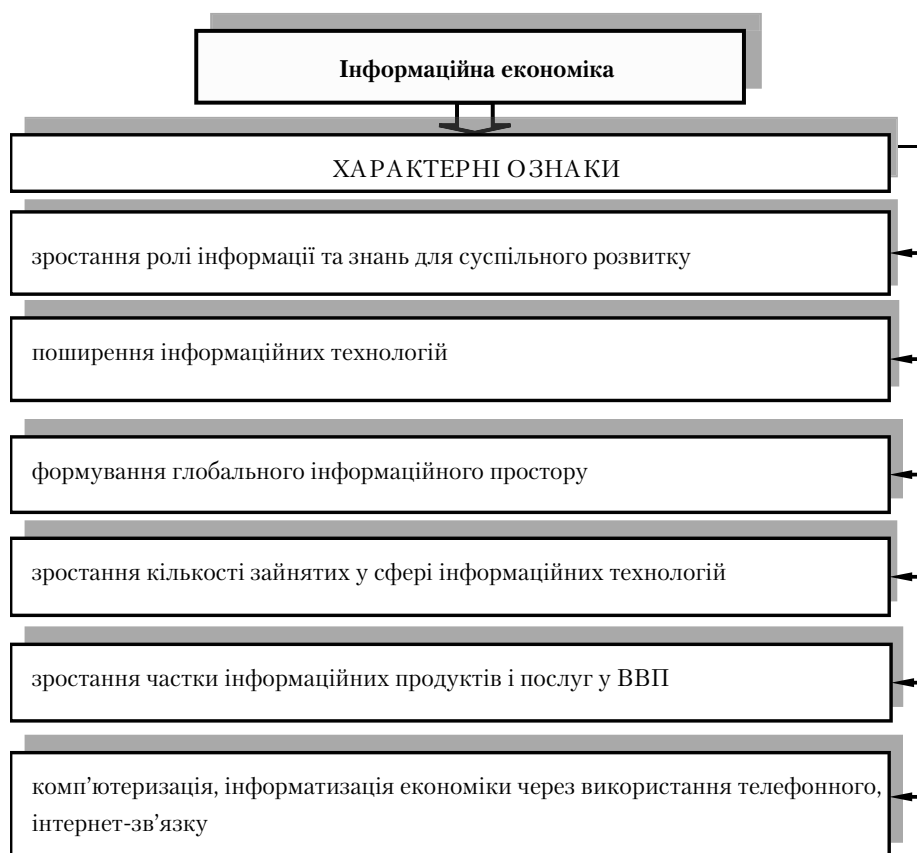

Рис. 3. Характерні ознаки інформаційної економіки

Незважаючи на те, що термін «інформаційна економіка» з'явився нещодавно, дедалі більше дослідників соціально-економічної політики держави використовують його для концептуалізації проблем соціальної сфери. Так, наукові праці Р. П. Васильченко, О. Н. Вершинської, О. С. Глущенко, Д. М. Губайдулліної, Р. І. Капелюшнікова, Д. В. Шахова та інших учених присвячені важливим аспектам функціонування та активізації інформаційного ринку, обґрунтуванню впливу розвитку інформаційної економіки на соціальні й економічні процеси.

Так, у науковому дослідженні Д. Губайдулліної подано інтерпретацію інформаційної еко-

номіки як стадії розвитку людського суспільства, сукупності всіх відносин, що виникають між господарюючими суб'єктами у процесі виробництва, поширення, зміни та споживання інформації, що сприяє формуванню нового – інформаційно-технологічного – укладу. Зазначено, що характерними ознаками інформаційної економіки є зростання частки знань та інформації, збільшення кількості зайнятих в інформаційних галузях (за рахунок їх розвитку), високі темпи застарівання й оновлення інформаційних продуктів та технологій, підвищення значущості управління і регулювання інформаційної сфери [12, с. 16]. Очевидно, що інформаційна економіка формується в межах інформаційного

суспільства, а економіка знань – у межах суспільства знань, яке розглядається як більш високий рівень розвитку інформаційного суспільства, де ставка робиться не просто на інформацію, а на вміння працювати з нею, продукувати нові знання. На думку заступника Генерального директора ЮНЕСКО з питань комунікації та інформації А. В. Хана, інформаційне суспільство є функціональним блоком суспільства знань [13].

Крім того, зазначимо, що спільною ознакою всіх наведених вище підходів до визначення сутності інформаційної економіки є спроба науковців акцентувати увагу на широкому застосуванні інформаційно-комунікаційних технологій у процесах суспільного виробництва, розподілу

і споживання суспільних благ, що зумовлено розвитком продуктивних сил.

Разом з тим, незважаючи на доведеність і беззаперечність активізації процесів становлення в Україні інформаційної економіки, досить часто наголошують на існуванні нової, інноваційної економіки й економіки знань. Так, під новою економікою розуміють економіку, яка ґрунтується на інтенсивному впровадженні інновацій і нових способів ведення бізнесу, що впливають на зростання продуктивності праці [14, с. 20]. Є. Савельєв та В. Куриляк визначають її як процес виробництва і використання нових знань, перетворення їх на самостійний чин-

ник виробництва, який відіграє провідну роль у системі чинників виробництва, і розвиток за «старими» законами, що діє по-новому в нових умовах і за новими законами, що зумовлюють пришвидшення розвитку [15, с. 25–37].

Висновки

Варто наголосити, що пріоритетність розвитку інформаційної економіки на найвищому рівні в Україні регламентовано з 2007 р. прийняттям Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 9 січня 2007 року № 537-V, чому певною мірою сприяв досвід Росії та Білорусі. Зокрема, в Росії було створено Раду при Президентові з розвитку інформаційного суспільства в Російській Федерації, а в Білорусі затверджено Стратегію розвитку інформаційного суспільства до 2015 року. Цей закон визначає причини недостатнього ступеня розбудови інформаційного суспільства в Україні, завдання, цілі та напрями його розвитку, засади національної політики розвитку інформаційного суспільства, у тому числі необхідність законодавчого забезпечення, організаційно-правові основи (інституційне, організаційне, ресурсне забезпечення; відповідні об'єднання громадян; механізми інтеграції України у світовий інформаційний простір і механізми реалізації Основних засад розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки) [16].

Дуже важливим положенням є необхідність законодавчого забезпечення розвитку інформаційного суспільства, а отже, й інформаційної економіки, оскільки воно передбачає перегляд чинної нормативно-правової бази згідно з вимогами новітнього часу, що є надзвичайно комплексним, складним та ресурсовитратним процесом в умовах суперечливості законодавства України, невідповідності низки положень європейським стандартам, політизації процесу прийняття рішень тощо.

Крім того, важливим документом, який відображає результуючі аспекти впливу інформаційної економіки на розвиток країни, є Доктрина інформаційної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 8 липня 2009 р. № 514/2009. Цей документ визначає основні засади інформаційної безпеки України, життєво важливі інтереси в інформаційній сфері для особи, суспільства, держави, основні реальні та потенційні загрози інформаційній безпеці України, а також напрями державної політики у сфері інформаційної безпеки [17].

Список використаних джерел

1. Мельник Л. Г. Экономика и информация: экономика информации и информация в экономике / Л. Г. Мельник // Энциклопед. словарь . – Сумы : Университетская книга, 2005. – 384 с.
2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: опыт социального прогнозирования / Дэниел Белл; пер. с англ. В. Л. Иноземцева. – М. : Academia, 1999. – 956 с.

Додамо також, що у травні 2013 року Кабінетом Міністрів України схвалено проект Указу Президента України «Про Стратегію розвитку інформаційного суспільства в Україні», розробленого Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації на виконання доручення Президента України від 3 липня 2012 р. № 1-1/1759 щодо забезпечення впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах суспільного життя, реалізації в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд» щодо розбудови електронного урядування.

Згідно з Розпорядженням КМУ від 15 серпня 2007 р. № 653-р. [18] питання щодо розвитку інформаційного суспільства (інформаційної економіки) мають ураховуватися Державною програмою економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основних напрямів розвитку на 2013 і 2014 роки (далі – Державна програма). Тут варто зазначити, що окремі аспекти розвитку інформаційного напрямку в Державній програмі враховано.

Проте перелік завдань, які необхідно вирішити в межах розвитку інформаційного суспільства та кількісних і якісних показників ефективності державної політики, є досить обмеженим і суттєво звужує сутність і змістовність процесу розбудови інформаційного суспільства й оцінювання його розвитку, що суперечить Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки». Зокрема, до показників ефективності державної політики у сфері розвитку інформаційного суспільства не віднесено, наприклад, показник рівня конкурентоспроможності ринку інформаційних технологій, частки науково-дослідних організацій сфери інформаційних технологій, рівня дотримання авторських прав на програмне забезпечення, рівня застосування інформаційних технологій у закладах освіти, охорони здоров'я, рівня інноваційної активності тощо. Відповідно, якщо Державна програма, яка є основою для складання проекту Державного бюджету України, враховує лише окремі аспекти розвитку інформаційного суспільства, то варто вже сьогодні очікувати на недостатність фінансових ресурсів, закладених у бюджеті для повноцінного розвитку інформаційної економіки, та несвоєчасність виконання завдань, передбачених тією самою програмою на 2013–2014 роки. Це вкотре доводить недосконалість законодавства, його нормативно-правову невідповідність, відсутність взаємодоповнюваності документів.

3. *Економічний* енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 1. / С. В. Мочерний, Я. С. Ларіна, О. А. Устенко, С. І. Юрій; за ред. С. В. Мочерного. – Львів : Світ, 2005. – – 616 с.
4. *Історія* економічних учень : підручн. У 2 ч. Ч.2. / за ред. В. Д. Базилевича. – 3-тє вид., випр. і доповн. – К. : Знання, 2006. – 575 с.
5. *Савина М. В.* Гуманізація економічних отношений и культурный капитал общества как доминирующие тенденции современной экономики / М. В. Савина // *Społeczno-ekonomiczne problemy transformacji w Europie Środkowej i Wschodniej* / red. nauk. Ella Libanowa. – Warszawa; Kijów; Moskwa, 2010. – S. 163-169.
6. *Иноземцев В. Л.* Расколота́я цивилизация / В. Л. Иноземцев. – М. : Academia, Наука, 1999. – 740 с.
7. *Martin W. I.* The Information Society / W. I. Martin. – L., 1988. – P. 14–15.
8. *Лайон Д.* Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії / Девід Лайон // *Сучасна зарубіжна соціально філософія*. – К., 1996. – С. 362–380.
9. *Мельник Л. Г.* Экономика и информация: экономика информации и информация в экономике / Л. Г. Мельник // *Энциклопед. словарь*. – Сумы : Университетская книга, 2005. – 384 с.
10. *Бажал Ю.* Інформаційна економіка / Ю. Бажал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2430/1/Vazhal_Informatsiyna_ekonomika.pdf
11. *Маслов А.* Теорія інформаційного суспільства як методологічна основа теорії інформаційної економіки / А. Маслов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://papers.univ.kiev.ua/ekonomika/articles/Information_society_theory_as_a_methodological_basis_of_the_information_economy_theory_13978.pdf
12. *Губайдуллина Д. М.* Динамика развития информационной экономики в России : автореф. дис. канд. экон. наук: 08.00.01 / Д. М. Губайдуллина. – Ульяновск, 2011. – 21 с.
13. *Всемирный доклад ЮНЕСКО «К обществам знания»*. – [Б. м.] : Изд-во ЮНЕСКО, 2005. – 231 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001418/141843r.pdf>
14. *Alkaly R.* The New Economy / R. Alkaly. – New York : Farrar, Straus and Giroux, 2003. – 313 p.
15. *Савельев Є.* Нова економіка і моделі її формування в Україні / Є. Савельев, В. Куриляк // *Журнал європейської економіки*. – 2002. – № 1, т. 1. – С. 25–37.
16. *Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки* : закон України від 09.01.2007 р. № 537-V // *Законодавство України* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.
17. *Доктрина інформаційної безпеки України*, затверджена Указом Президента України від 08.07.2009 р. № 514/2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514/2009>
18. *Про затвердження плану заходів з виконання завдань, передбачених Законом України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки* : розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.08.2007 р. № 653-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/653-2007-%D1%80>